podanou teprve dne 29. května 1929 opozděné, a měla proto žaloba již z toho důvodu býti odmítnuta (§ 543 c. ř. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Soud odvolací správně uznal, že podání žádosti o udělení práva chudých neprodlužuje ani nezachovává lhůtu k žalobě o obnovu stanovenou v § 534 c. ř. s.; § 534 c. ř. s. stanoví výslovně, že do měsíce podati jest žalobu a že lhůta ta jest konečná; jest tedy její prodloužení vyloučeno (§ 128 c. ř. s.).

Čís. 12088.

Nařízení § 2 silničního řádu pro Čechy ze dne 21. června 1886, čís. 54 z. zák., že povozy pohybující se na silnici jsou povinny bez zdráhání vyhnouti se povozům předjíždějícím nebo s nimi se potkávajícím, jest rozuměti tak, že vozidlo jest povinno udělati druhému vozidlu místo na té straně, na které druhé vozidlo je podle silničního řádu oprávněno a povinno předjeti nebo vyhnouti.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1932, Rv I 952/31.)

Žalobce, jeda na kole po státní silnici v Čechách, byl zachycen autem žalovaného, předjíždějícím ho po levé straně, a poraněn. Žalobě o náhradu škody procesní soud prvé stolice vyhověl, odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že uznal na spoluzavinění žalobcovo a uznal žalovaného povinným nahraditi žalobci tři čtvrtiny prokázané škody.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvého soudu.

Důvody:

Žalobci je přisvědčiti, pokud dovolacím důvodem § 503 čís. 4 c. ř. s. napadá právní názor odvolacího soudu, že je spoluvinen na svém úraze proto, že, jeda na levé polovici silnice blíže ke středu, zahnul více doleva teprve, když auto žalovaného, za ním jedoucí a dávající výstražná znamení na 150 a na 50 m bylo za ním vzdáleno asi 20 m. Neboť byť § 2 silničního řádu pro Čechy ze dne 21. června 1886, čís. 54 z. zák. nařizuje, že povozy na silnici se pohybující jsou povinny bez zdráhání se vyhnouti povozům předjíždějícím nebo s nimi se potkávajícím, jest tomu rozuměti tak, že vozidlo je povinno udělati druhému vozidlu místo na té straně, na které druhé vozidlo je podle silničního řádu oprávněno a povinno předjeti nebo vyhnouti. Je zjištěno, že žalobce jel po levé polovici silnice ve směru své jízdy a že auto žalovaného mělo dostatek místa ku předjetí po pravé polovici silnice, kde také jen předjížděti smělo. Jel-li tedy žalobce v levé polovici silnice, nezamezoval autu vyhražené místo ku předjetí a nelze žalobcovo zavinění spatřovati ani v tom, ve které části levé silnice se pohyboval, ani v tom, že zahnul ještě více doleva teprve

ve vzdálenosti 20 m od auta, neboť tím neporušil ani ustanovení § 2 silničního řádu, ani nezanedbal opatrnost uloženou mu ustanovením § 1297 obč. zák. Zavinil proto škodnou událost výhradně žalovaný sám

Čís. 12089.

Byla-li mezi stranami ujednána smluvní pokuta a podnikatel plnil smlouvu o dílo opožděně, nelze spatřovati v uplatnění nároku objednatele na zaplacení pokuty nic, co by se příčilo dobrým mravům, a nelze bez dalšího tvrditi, že jediným a výhradným účelem výkonu práva bylo poškození podnikatele (§ 1295, druhý odstavec, obč. zák.).

Uplatňování nároku na zaplacení smluvní pokuty nepředpokládá provedení důkazu, že žalobci skutečně škoda vzešla.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1932, Rv I 1404/31.)

Žalobě objednatele proti podnikateli o zaplacení smluvní pokuty pro opožděné plnění díla bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem mimo jiné z těchto

důvodů:

Projevuje-li žalovaná firma v dovolání právní názor (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), že, i když se ujednání smluvní pokuty pro opožděné plnění nepříčí dobrým mravům (§ 879 obč. zák.), příčí se dobrým mravům způsob, jímž žalobce uplatňuje nárok z tohoto ujednání, poněvadž jediným účelem výkonu tohoto práva jest poškoditi žalovanou (§ 1295 druhý odstavec obč. zák.) a že jest žalobce z toho odpověden, nemá dovolací soud za to, že šlo u žalobce o šikanosní výkon práva a že jest práv podle § 1295 druhý odstavec obč. zák. Poněvadž jest nesporno, že úmluva o smluvní pokutě mezi stranami rozepře byla uzavřena, a jest nesporno, že žalovaná strana smlouvu o dílo plnila opožděně, takže podmínka pro uložení konvenční pokuty nastala, nelze spatřovati v uplatňování žalobcova nároku na zaplacení pokuty té nic, co by se příčilo dobrým mravům, a nelze bez dalšího tvrditi, že jediným účelem výkonu práva bylo poškození žalované firmy (neminem laedit, qui suo jure utitur). Že uplatňování nároku na zaplacení smluvní pokuty nepředpokládá provedení důkazu, že žalobci skutečně škoda vznikla, uvedly již správně nižší soudy a stanovisko to sdílí i nejvyšší soud, jak rozhodl již v nálezech čís. 1606 a 9797 sb. n. s. (srovnale i bývalý vídeňský Nejvyšší soud v rep. nál. čís. 145, Gl. U. čís. 12.690). Míní-li dovolatelka, že zjištění, zda žalobce opožděným plněním smlouvy o dílo utrpěl škodu, jest nezbytně potřebí k úsudku, zda se domáhá konvenční pokuty jako náhrady za škodu utrpěnou, či zda se chce jen konvenční pokutou bezdůvodně obohatiti, což prý jest jeho jediným účelem, jest odkázati na předchozí důvody, podle nichž nelze vymáhání oprávněného, smluveného nároku pokládati za šikánu, i když se právě neděje za účelem, by získanými penězy byla nahrazena utrpěná škoda; stačí, že žaloba nemá za výhradný a jediný účel, žalovanou poškoditi.